

Sygn. akt I C 102/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 18 maja 2023 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Tarnowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Edyta Sobucka

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2023 roku w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko K. K., D. K.

o zapłatę ewentualnie o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz pozwanych K. K., D. K. łącznie kwotę 10.817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Sądu Okręgowego Renata Tarnowska

Sygn. akt I C 102/23

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. pozwem przeciwko K. K. i D. K. wniósł solidarnie o zasądzenie kwoty 317.308,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, na którą składają się:

- kwota 230.000,03 zł tytułem zwrotu świadczenia w postaci kapitału kredytu wypłaconego stronie pozwanej,
- kwota 87.308,22 zł tytułem zwrotu równowartości świadczenia powoda polegającego na udostępnieniu i zaniechaniu żądania natychmiastowego zwrotu kapitału od strony pozwanej, z którego to kapitału udostępnionego przez powoda pozwana korzystała, a o którą to wartość strona pozwana jest wzbogacona kosztem powoda, a powód zubożony z korzyścią dla strony pozwanej,

Ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia powyższego roszczenia w części tj. w przypadku oddalenia roszczenia w zakresie zapłaty wysokości korzystania przez stronę pozwaną z kapitału, na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. powód wniósł o:

- zmianę wysokości i świadczenia (ukształtowanie) w ten sposób, że kwota należności (...) S.A. z siedzibą w W. od powodów z tytułu rozliczenia nieważności bądź bezskuteczności umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowanego kursem CHF z dnia 11.10.2006r. powinna być poddana waloryzacji sądowej ten sposób, że poza roszczeniem o zwrot środków wypłaconych przy uruchomieniu kredytu w ich nominalnej wysokości, (...) S.A. z siedzibą w W. przysługuje dodatkowe świadczenie w postaci kwoty 152.263,47 zł wynikającej z istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza. W konsekwencji powyższego żądania powód wniósł o:

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda mBank z siedzibą w W. kwoty 152.263,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, stanowiącej dodatkową kwotę (ponad

kwotę wypłaconego kapitału), o którą należy zwaloryzować roszczenie o zwrot świadczenia w postaci kapitału kredytu wypłaconego stronie pozwanej (jako oświadczenia nienależnego) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu od strony pozwanej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, że dnia 11 października 2006 r. strony zawarły umowę kredytu, której integralną część stanowi Regulamin Udzielania Kredytów. Zgodnie z wolą strony pozwanej oraz treścią umowy kredytu, wypłata kredytu miała nastąpić jednorazowo na rachunek zbywcy nieruchomości bądź inwestora zastępczego prowadzony w walucie PLN. Łącznie wypłacono na rzecz strony pozwanej kwotę 230.000,03 zł. Powód powołując się na upadek umowy, na skutek stwierdzenie jej nieważności, wskazał na konieczność rozliczenia świadczeń wykonanych na ich podstawie w oparciu o przepisy o nienależnym świadczeniu. Powołując się na teorię dwóch kondycji powód wskazał, że przysługuje mu roszczenie o zapłatę kwoty 230 000,03 zł., która odpowiada kwocie wypłacanej stronie pozwanej tytułem środków w ramach uruchomienia kredytu niepominięzonego o sumę spłacanych rat oraz dodatkowo roszczenie o zapłatę kwoty 87.308,22 zł, która stanowi wartość nienależnego świadczenia polegającego na umożliwieniu korzystania w tym czasie ze środków będących własnością banku oraz zaniechania ich zwrotu, do nadejścia terminu wynikającego z umowy – a tym samym strona pozwana wzbogaciła się w związku z możliwością korzystania ze środków banku o dnia i wypłaty do dnia ich zwrotu (w zakresie objętym pozwem). W dalszej kolejności powód wskazał, że w razie upadku umowy i wzajemnego zwrotu świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy, nadal nie rozliczona pozostaje bezsporna korzyść jaką konsument osiągnął z tego, że otrzymał kapitał kredytu od banku i wykorzystał go na nabycie nieruchomości. Korzyść ta ma wartość pieniężną odpowiadającą zaoszczędzonym przez konsumenta wydatkom na pozyskanie kredytu w złotych na cel mieszkaniowy. Jednocześnie zubożenie banku polega na utracenie możliwości korzystania ze środków przekazanych konsumentowi i pobrania z tego tytułu korzyści. Zubożenie to jest równe korzyści konsumenta i odpowiada wartości udostępnienia kredytu w PLN na cel mieszkaniowy. Bank wskazał 2 podstawy prawne uzasadniając roszczenie banku. Na podstawie art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. bank może żądać zapłaty wartości nienależnego świadczenia spełnionego przez bank polegającego na udostępnieniu kapitału do korzystania (roszczenie o zwrot wartości świadczenia banku) alternatywnie na podstawie art. 405 k.c. zapłaty kwoty zaoszczędzonych przez konsumenta wydatków, które poniósłby, gdyby zaciągał kredyt w PLN (roszczenie o zwrot korzyści uzyskanej przez kredytobiorcę kosztem banku). Wartość roszczenia w obu przypadkach jest taka sama. Na wypadek, gdyby w ocenie Sądu nie było zasadne roszczenie o zwrot wartości jaką przedstawia umożliwienie stronie pozwanej korzystanie z kapitału powód wnosi poza żądaniem o zasądzenie nie tylko nominalnie kwoty wypłaconego kredytu, również o dokonanie waloryzacji tej kwoty i zasądzenie jej ekwiwalentu określanego na chwilę obecną, a podstawą do tego żądania jest art. 358¹ §3 k.c., (sądowa waloryzacja).

W odpowiedzi na pozew K. K. i D. K. wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwani wskazali, że w odniesieniu do umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowanego kursem CHF z dnia 11.10.2006 r., Sąd Rejonowy dla Warszawy -Śródmieścia w Warszawie w nieprawomocnym wyroku dokonał „przesłankowego odfrankowienia” ww. umowy i zasądził na rzecz pozwanych dochodzone przez nich kwoty, powołując się na bezskuteczność zakwestionowanych postanowień umownych zawartych w §1 ust 3 A, § 11 ust 5, § 3 ust 5 umowy. Obecnie sprawa jest na etapie postępowania apelacyjnego przed Sądem Okręgowym w Warszawie (sygn. akt. XXVII Ca 2735/21). Pozwani zakwestionowali żądanie zapłaty dochodzonych od nich kwot - tak co do zasady jak i co do wysokości. Wskazali, że stanowisko powódki jest całkowicie sprzeczne, albowiem na etapie postępowania przed ww. Sądem Rejonowym powódka stała na stanowisku, że umowa wiąże strony nawet po wyeliminowaniu przez Sąd klauzul abuzywnych dotyczących mechanizmu przeliczania kwoty wypłaty kredytu i poszczególnych jego rat. Pozwani wskazali, że umowa w dalszym ciągu obowiązuje, a oni

wywiązują się spłaty kredytu. Ponadto, nie została wypowiedziana, a bank nigdy nie postawił w stan wymagalności kwoty wypłaconego pozwanym kapitału.

Sąd Okręgowy w Szczecinie ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani K. K. i D. K. w dniu 11 października 2006 r. zawarli z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w S. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, na kwotę 230.000,00 zł. Celem kredytu było finansowanie przedpłat budowy i nabycia od developera (...) sp. z o.o.” z rynku pierwotnego lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ś..

Zgodnie z § 1 ust. 3A umowy kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 18 sierpnia 2006 r. według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. wynosiła 94.943,24 CHF. Kwota ta miała charakter informacyjny i nie stanowiła zobowiązania banku. Wartość kredytu wyrażona w walucie obcej w dniu uruchomienia kredytu mogła być różna od ww. Okres kredytowania wynosił 312 miesięcy tj. do dnia 11.10.2032 r. Kredyt miał być spłacany w równych ratach kapitałowo-odsetkowych. Kredyt był oprocentowany według zmiennej stawki procentowej, która na dzień wydania decyzji kredytowej wynosiła 2,75 %. Prawnym zabezpieczeniem kredytu była m.in. hipoteka kaucyjna wpisana na pierwszym miejscu do kwoty 345.000,00 zł ustanowiona na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ś..

Kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłat, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy i który miał być doręczony kredytobiorcom listem poleconym w terminie 14 dni od daty uruchomienia kredytu. Harmonogram miał przedstawiać zobowiązanie w walucie CHF.

Zgodnie z § 11 ust. 5 umowy raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim przeliczeniu ich według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. Kredytobiorca był uprawniony do wcześniejszej spłaty kredytu.

Zgodnie z § 13 ust. 5 umowy wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo-odsetkowej a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczona po kursie sprzedaży CHF, z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym na dzień i godzinę spłaty.

Integralną częścią umowy był Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych - w ramach MultiPlanów. Kredytobiorca oświadczył, że przed zawarciem umowy zapoznali się z tym dokumentem i uznają jego wiążący charakter.

Dowód:

- umowa nr (...) z dnia 11.10.2006 r. k. 77-81
- regulamin udzielenia kredytów k. 82-92v
- akt notarialny REP A nr 2407/2007 k. 62-64v

W okresie od dnia 07 listopada 2006 r. do 08 grudnia 2006 r. bank wypłacił pozwanym środki w trzech transzach zgodnie z zawartą umową według kursu kupna waluty CHF obowiązującego w pozwanym banku w dniu uruchomienia każdej z transz.

Dowód:

- historia operacji k. 55-61v
- potwierdzenie wykonania operacji k. 93-96

Pozwani w okresie od 15 grudnia 2006 r. do dnia 19 września 2018 r. wpłacili na rzecz pozwanego w wykonaniu umowy kredytu nr (...) z dnia 11.10.2006 r. w sumie tytułem rat kapitałowo odsetkowych kwotę 225.693,01 zł.

Dowód :

- historia operacji k. 55-61v
- opinia uzupełniająca biegło z zakresu rachunkowości i finansów w sprawie o sygn. akt. VI C 3011/18 k. 137-145

Pozwani wnieśli do Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie pozew przeciwko (...) S.A. w W. o zasądzenie od (...) S.A kwoty 49.000 zł, a dalej po modyfikacji powództwa o zasądzenie kwoty 75.000 zł tytułem nienależnie pobranej przez bank kwoty tytułem nadpłaconych przez nich rat kredytu wynikających z umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 11.10.2006 r., w związku z zastosowaniem w treści umowy niedozwolonych postanowień m.in. w §1 ust 3 A, § 11 ust 5, § 13 ust 5.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie z dnia 23 czerwca 2021 r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego (...) S.A na rzecz powodów K. K. i D. K. kwotę 75.000 zł, w pozostałym zakresie (co do odsetek) powództwo w nieznacznej części oddalił, zaś w pkt II i III orzekł o kosztach procesu.

Powyższy wyrok został utrzymany w mocy przez Sąd Okręgowy w Warszawie (w sprawie o sygn. akt XXVII Ca 2735/21)

Dowód :

- wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie z dnia 23.06.2021r. (sygn. akt. VI C 3011/18) wraz z uzasadnieniem k. 65-76v
- oświadczenie pełnomocnika pozwanych na rozprawie w dniu 18 maja 2022 r. k. 166
- pismo rozszerzające powództwo k. 146 -147
- opinia uzupełniająca biegłego z zakresu rachunkowości i finansów w sprawie o sygn. akt VI C 3011/18 k. 137-145

Pismami z dnia 21 grudnia 2021 r. oraz 30 sierpnia 2022 r. (doręczony w dniu 08 września 2022 r.). powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 317.308,25 zł w terminie jednego miesiąca od dnia doręczenia pisma, tytułem rozliczeń wynikających z bezskuteczności (nieważności) umowy nr (...). W piśmie tym powód poinformował, że wezwanie obejmuje kwoty należne bankowi w związku z zarzutem bezskuteczności (nieważności) umowy, z tytułu obowiązku zwrotu wartości spełnionych przez bank świadczeń:

- 230.000,03 zł – kwota całego wypłaconego kapitału,
- 87.308,22 zł – kwota stanowiącą wartość świadczenia spełnionego na rzecz pozwanej polegającego na umożliwieniu pozwanej korzystania z kapitału banku.

Dowód :

- pismo z dnia 30.08.2022 r. wraz z załącznikiem k. 38-44
- pismo z dnia 21.12.2021 r. wraz z załącznikiem k. 45-52
- potwierdzenie odbioru k. 53-54v

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W rozpoznawanej sprawie powód (...) S.A. w W. domagał się zasądzenia kwoty 317.308,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, na którą składały się:

- kwota 230 000,03 zł tytułem zwrotu świadczenia w postaci kapitału kredytu wypłaconego stronie pozwanej

- kwota 87 308,22 zł tytułem zwrotu równowartości świadczenia powoda polegającego na udostępnieniu i zaniechaniu żądania natychmiastowego zwrotu kapitału od strony pozwanej, z którego to kapitału udostępnionego przez powoda pozwana korzystała, a o którą to wartość strona pozwana jest wzbogacona kosztem powoda, a powód zubożony z korzyścią dla strony pozwanej,

Ponadto powód sformułował roszczenie ewentualne, w razie oddalenia ww. roszczenia o zapłatę, wniósł o zasądzenie kwoty 152.263,47 zł stanowiącej dodatkową kwotę (ponad kwotę wypłaconego kapitału), o którą należy zwaloryzować roszczenie o zwrot świadczenia w postaci kapitału kredytu wypłaconego stronie pozwanej (jako oświadczenia nienależnego).

Jako podstawę faktyczną swoich roszczeń powód wskazywał nieważność umowy kredytu nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowanego kursem CHF z dnia 11.10.2006 r. zawartą pomiędzy stronami oraz konieczność rozliczenia świadczeń dokonanych na jej podstawie. Swoje roszczenia wywodził z przepisów regulujących instytucję bezpodstawnego wzbogacenia, wskazując przepisy art. 405 k.c. w zw. z przepisem art. 410 k.c. W zakresie zaś roszczenia ewentualnego powód powoływał się na przepis art. 358¹§3 k.c.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było, iż w dniu 11.10.2006 r. strony zawarły umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, na kwotę 230.000 zł.

Bezspornym było także, że przed wytoczeniem niniejszego powództwa, przed Sądem Rejonowym dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie toczyło się postępowanie z powództwa K. K. i D. K. (sygn. akt. VI C 3011/18) o zapłatę kwotę 75.000 zł tytułem części nienależnie spełnionych na rzecz banku świadczeń w wykonaniu umowy stanowiącej podstawę faktyczną roszczenia w niniejszej sprawie. W wyniku przeprowadzonego postępowania Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie uznał (przesłankowo) za abuzywne postanowienia umowne zwarte w § 11 ust 3 A, § 11 ust 5, § 13 ust 5, umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, utrzymując w mocy umowę kredytu bez mechanizmu indeksacji i uwzględnił roszczenie pozwanych w całości (oddaleniu podlegała tylko kwota odsetek). Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy (sygn. akt XXVII Ca 2735/21), a powyższy wyrok stał się prawomocny (k.166).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie stanowiły zdaniem powoda kwestie rozliczenia świadczeń związanych z ewentualnym unieważnieniem zawartej między stronami umowy. Powód stał bowiem na stanowisku, że w sytuacji ustalenia nieważności umowy (co jak argumentował, często zdarza się często w postępowaniu apelacyjnym) przysługuje mu w takim wypadku roszczenie o zwrot kwoty nominalnej kapitału wypłaconego stronie pozwanej jako kredytobiorcy, a nadto dodatkowo tzw. odszkodowania za korzystanie z kapitału przez pozwanych udostępnionego im na podstawie nieważnej umowy kredytu. Pozwani z kolei wnieśli o oddalenie powództwa w całości wskazując, że powództwo jest przedwczesne. Naprowadzili, że pomimo toczącego się sporu przed Sądem Okręgowym w Warszawie, strony cały czas związane są stosunkiem umownym nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), który nie został do tej pory wypowiedziany, a nadto, że na żadnym etapie postępowania przeciwko bankowi w sprawie ww. nie formułowali swoich roszczeń powołując się na nieważność umowy, a na bezskuteczność klauzul indeksacyjnych zawartych w m.in. w §11 ust 3 A, §11 ust 5, § 13 ust 5, które Sąd uznał za zasadne dokonując „przesłankowego odfrankowienia” umowy.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organ administracji publicznej.

Związaną treścią prawomocnego orzeczenia oznacza bowiem nakaz przyjmowania przez sąd w innej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, że w objętej orzeczeniem sytuacji faktycznej stan prawny przedstawia się tak, jak

to wynika z sentencji wiążącego orzeczenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 r., IV CSK 563/10, LEX 864020). Skutek materialno-prawny prawomocnego orzeczenia oznacza, że prawomocne orzeczenie odpowiada rzeczywistemu stanowi prawnemu, potwierdza go i czyni niewątpliwym. Jeśli zatem dane zagadnienie prawne, będące przesłanką rozstrzygnięcia, zostało prawomocnie rozstrzygnięte w pierwszym procesie między tymi samymi stronami, będzie ono stanowić kwestię wstępną (prejudycjalną) w innym procesie, w którym dochodzone jest inne nawet żądanie. Związanie prawomocnym orzeczeniem oznacza więc, że sąd obowiązany jest uznać, iż kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku. W późniejszym procesie kwestia ta nie może być już ponownie badana (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2003 r., I CKN 263/01, Monitor Prawniczy 2015, nr 2, s. 85). Nie jest w świetle powyższego dopuszczalne odmienne ustalenie zaistnienia, przebiegu i oceny istotnych dla danego stosunku prawnego zdarzeń faktycznych w kolejnym postępowaniu, chociażby przedmiot tych spraw się różnił (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2011 r., I PK 225/10, LEX nr 896456). Związanie prawomocnym orzeczeniem w innym postępowaniu oznacza wreszcie, że obowiązek uznania danej kwestii prawnej (prejudycjalnej) za rozstrzygniętą zachodzi nawet wówczas, jeżeli argumentacja prawna, na której opiera się to rozstrzygnięcie jest nietrafna (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 maja 2014 r., I PK 295/13, LEX nr 1483572). Związanie takie oznacza niedopuszczalność nie tylko dokonywania ustaleń sprzecznych z nim, ale nawet przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2008 r., IV CSK 441/07, LEX nr 376385).

Prawomocne orzeczenie sądu opiera swoje znaczenie na prawach podmiotowych, o które proces się toczył, a udzielając ochrony prawnej (bądź też odmawiając jej udzielenia) realizuje również samo prawo do wymiaru sprawiedliwości, mające swoje konstytucyjne źródła (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Dopuszczenie możliwości rozbieżnego oceniania zasadności tego samego roszczenia, w tych samych okolicznościach, w różnych orzeczeniach byłoby zaprzeczeniem społecznie oczekiwanych reguł ochrony prawnej i naruszeniem zasady zaufania do wymiaru sprawiedliwości. Moc wiążąca ma gwarantować poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia. Prawomocne orzeczenie, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia także w innej sprawie, swą mocą powoduje, że nie tylko nie może ono być zmienione lub uchylone, ale że nie jest możliwe odmienne ocenianie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., IV CSK 89/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 15; z dnia 6 marca 2014 r., V CSK 203/13, OSNC 2015, nr 2, poz. 23; a także z dnia 4 listopada 2016 r., I CSK 736/15, LEX nr 2156645). Chociaż więc w orzecznictwie wyrażono pogląd zgodnie z którym sąd wiąże jedynie sama treść prawomocnego rozstrzygnięcia (określona w sentencji), a nie będzie on związany zarówno ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, jak i poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego w niej orzeczenia (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 702/04, LEX nr 402284; z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, LEX nr 345525; z dnia 7 kwietnia 2016 r., III CSK 276/15, LEX nr 2044479 oraz postanowienie SN z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CSK 511/08, LEX nr 511989) to jednak nie może budzić wątpliwości, że z perspektywy kolejnych postępowań moc wiążąca z pewnością uzyskają te ustalenia i oceny, które dotyczą tego o czym wcześniej orzeczono w związku z tożsamą podstawą sporu. Moc wiążąca odnosi się zatem do „skutku prawnego” stanowiącego przedmiot orzekania (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2017 r., V CSK 10/17, LEX nr 2395406). Moc wiążąca orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) aktualizuje się bowiem wtedy, gdy rozpoznawana jest inna sprawa niż ta, w której wydano poprzednie orzeczenie oraz gdy kwestia rozstrzygnięta innym wyrokiem stanowi zagadnienie wstępne (prejudycjalne). Wynikający z mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia walor prawny zawartego w jego treści rozstrzygnięcia (osądzenia) występuje w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, chociaż przedmiot obu spraw jest inny. W takiej nowej sprawie skutek pozytywny (materialny) rzeczy osądzonej w innej sprawie (art. 366 k.p.c.) przejawia się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (rzecz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami nowy spór muszą więc przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym, wcześniejszym wyroku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2018 r., I PK 121/17, LEX nr 2508169). Wiążąca jest zatem treść rozstrzygnięcia o przedmiocie sporu, w takim zakresie w jakim określa istotę danego stosunku prawnego, wypowiadając się w sposób stanowczy o żądaniu

(tak np. Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 1415/00, LEX nr 53284 oraz z dnia 29 marca 2006 r., II PK 163/05, OSNP 2007, nr 5-6, poz. 71, a także w uzasadnieniu uchwały z dnia 12 lipca 2018 r., III CZP 3/18, OSNC 2019, nr 5, poz. 53).

Niezależnie od powyższego, niejednokrotnie, aby ustalić granice powagi rzeczy osądzonej (związania) należy posłużyć się treścią uzasadnienia (vide uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 stycznia 2011 r., I UK 239/10, LEX nr 738532). Z tych względów stwierdzić zatem należy, iż prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXVII Ca 2735/21, który w swojej istocie zawiera stwierdzenie o abuzywności postanowień indeksacyjnych zawartych w §1 ust 3 A, § 11 ust 5, § 13 ust 5 umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF, zawartej pomiędzy stronami (k.73 akt) i zasądzeniu na rzecz pozwanych kwoty 75.000 zł stanowiącej równowartość nadpłaconych rat kredytu w związku z zastosowanym w umowie mechanizmem indeksacji - ma powagę rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 366 k.p.c. i w takim sensie, niezależnie od treści art. 365 § 1 k.p.c., wiąże strony tego postępowania. Powyższe powoduje, iż jako niezasadne i przedwczesne (co również wynikało z wniosku powoda o zawieszenia postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt XXVII Ca 2735/21) należało uznać przedstawione w pozwie żądania. Na dodatkową uwagę (jak słusznie wskazywali pozwani) zasługiwał również fakt sprzecznej w ocenie Sądu argumentacji banku, co do zasadności niniejszego powództwa w oparciu o nieważną umowę, w sytuacji w której powód w sporze prawomocnie rozstrzygniętym z powództwa pozwanych stał na stanowisku, iż umowa stron, mimo wyeliminowania z niej klauzul indeksacyjnych, nie jest nieważna i może nadal obowiązywać przy zastosowaniu odpowiednich przepisów dyspozytywnych.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt I wyroku oddalając powództwo w całości jako bezzasadne.

Na marginesie Sąd zauważa poza powyższym, że nawet w przypadku gdyby hipotetycznie umowa kredytu stron została prawomocnie uznana za nieważną, powództwo banku również podlegałoby oddaleniu albowiem zdaniem Sądu w przedmiotowych realiach sprawy doprowadziłoby to do uzyskania przez bank dodatkowych korzyści, które byłyby sprzeczne z dyrektywą 93/13 (vide wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 05.02.2020 sygn. akt XXV C 1669/16, LEX nr 2977523), a biorąc pod uwagę fakt, że pozwani spłacili już kwotę uzyskanego kapitału, takie postępowanie zmierzałoby do bezpodstawnego wzbogacenia się banku kosztem kredytobiorców (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28.10.2021 sygn. akt I ACa 244/21, LEX nr 3273037), co przy ustaleniu, że bank posługuje się klauzulami abuzywnymi nie zasługuje na ochronę (vide wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 03.03.2022r. sygn. akt XVIII C 1038/20, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25.06.2022 r. sygn. akt I ACa 545/21).

Ustalony w sprawie stan faktyczny oparty został na niekwestionowanym przez strony nieosobowym materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy. Oceniając materiał dowodowy Sąd uznał, iż dowody z dokumentów urzędowych i prywatnych przedłożonych przez strony są wiarygodne, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, prawdziwości twierdzeń w nich zawartych. Sąd na rozprawie w dniu 18 maja 2022 r. pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu finansów i bankowości jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy zgodnie z dyspozycją art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.

O kosztach procesu w pkt II sentencji wyroku, orzeczono w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić stronie wygrywającej poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia swych praw lub celowej obrony. Mając na uwadze fakt, iż pozwani wygrali proces w całości, zgodnie z omawianą zasadą należało stronę powodową obciążyć kosztami procesu strony pozwanej w całości. Wyniosły one w sumie 10.817 zł. Obejmowały opłatę sądową od pozwu w wysokości 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10.800 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 6 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Sędzia Sądu Okręgowego Renata Tarnowska

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć przez portal informacyjny zgodnie z wnioskiem;
3. akta z apelacją pani przewodniczącej lub w 20 dni od wykoania Pani referendarz.

Sędzia Sądu Okręgowego Renata Tarnowska